

Handbok

Verksamhetsförlagd utbildning i Danderyds kommun (VFU)

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare
UN 2023/0395	2023-03-15	Bildningsförvaltningen	Kent Henningson

Dokumentets syfte

Reglera verksamhetsförlagd utbildning i Danderyds kommun.

Dokumentet gäller för

Verksamheter och studenter vid verksamhetsförlagd utbildning i Danderyds kommun.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Verksamhetsförlagd utbildning (VFU).....	3
Inledning.....	3
Läroprogrammen	4
VFU-avtal	4
Ersättning	5
Mål.....	5
Styrsystem.....	5
Gemensamma rutiner	6
VFU-samordnarens roll	6
Handledarens roll.....	6
VFU-handledaren ska	6
Studentens roll.....	7
Klädsel under VFU	7
Närvaro.....	7
Sekretess	7
Registerutdrag från polisen	7
Placering	7
Fältstudier.....	7
Särskilda skäl att byta VFU-placering	8
Handledare som behöver byta student.....	8
Handledare som blir sjuk eller avslutar sin tjänst	8
Handledarutbildning.....	8
Försäkring vid skada under VFU.....	8
Studieuppehåll.....	8
Handledarseminarier	8
Studentseminarier	8
VFU-portfölj.....	9
VFU-sekretariat	9

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Välkommen till Danderyds kommun!

Danderyds kommun ligger strax norr om Stockholm med goda kommunikationer till Stockholm med tunnelbana, buss och tåg. En särskild satsning görs på cykelvägar.

I Danderyd bor ca 33 000 invånare och består av fyra villasamhällen: Danderyd, Djursholm, Enebyberg och Stocksund.

I kommunen finns både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som tar emot studenter.

Från och med höstterminen 2020 har Danderyds kommun ett samverkansavtal (bilaga) med Stockholms universitet om att vara en så kallad klusterkommun med en större koncentration av studenter på vissa skolor och förskolor.

Danderyds kommun vill via VFU:n ge lärare och förskollärare möjlighet att medverka i lärarens och förskollärarens yrkespraktik samt öka kunskaper och insikter om lärar- och förskolläraryrkets hela uppdrag. Vidare för studenterna att utveckla färdigheter i att undervisa och motivera barn och elever. För kommunens pedagoger blir möjligheten att ha uppdrag som handledare inom lärosätenas VFU en del av professionsutvecklingen.

Inledning

Som ett led i att säkra kompetensutvecklingen och försörjningen av nya pedagoger i skola och förskola har Bildningskontoret tecknat ett samverkansavtal med Stockholms universitet för att ingå i deras nya klusterorganisation för VFU, den verksamhetsförlagda delen av lärar- och förskolläraryrket, inom den kommunala skolan och förskolan. Avtalet gäller från den 31 augusti 2020 och kommer sedan att omprövas på årsbasis.

Organisationen är planerad att vara fullt utbyggd 2024 och Danderyds kommun är medskapande i denna process. Stockholms universitet har nu avtal för VFU:n med flera kluster i Stockholms län och koncentrerar sina lärar- och förskolläraryrket studenter till dessa. Danderyds kommun kommer även att fortsätta ta emot studenter från fackhögskolorna som GIH, KMH, Konstfack och KTH precis som tidigare.

Klusterorganisationen är en direkt fortsättning på försöksverksamheten med övningskolor vilken avslutades 2018. Poängen med kluster jämfört med tidigare organisation är att studenterna fördelas på några enheter, för att på dessa få en koncentration av studenter och handledare. Detta gäller både skola och förskola. Antalet studenter kommunen tar emot är reglerat i avtalet med Stockholms universitet och ska vara fullt utbyggt 2024 med ca 200 studenter inskrivna. I dagsläget har Danderyds kommun också studenter från externa lärosäten utanför länsavtalet placerade i samtliga skolformer.

På skolor och förskolor utanför klusterorganisationen kan studenter från externa lärosäten beredas plats om så är möjligt.

Vid nyanställningar i klusterskolorna och förskolorna kan Danderyds kommun betona att vi är aktiva inom lärar- och förskollärarytbildningarna som en del av professionsutvecklingen med en förväntan om att kliva på handledaruppdrag.

Som ett första steg i klusterorganisationen ingår Danderyds gymnasium, de kommunala åk 7-9-skolorna, fyra F-6-skolor samt tre förskolor. De fristående skolorna och förskolorna omfattas inte.

Bildningskontoret kommer också att samverka mer med kommunens egen HR-avdelning kring kompetensförsörjningsfrågorna inom skola och förskola utifrån kommande klusterorganisation.

Lärarytprogrammen

Läraryt- och förskollärarytprogrammen innehåller 30 högskolepoäng, hp, praktik. Det motsvarar en termins heltidsstudier.

-Förskollärarytprogrammet 210 hp, fem VFU-perioder

Grundlärarytprogrammen:

- F-3, 240 hp, tre VFU-perioder
- 4-6, 240 hp, tre VFU-perioder
- Fritidshem, 180 hp, fyra VFU-perioder

Ämneslärarytprogram, tre VFU-perioder:

- Språk, humaniora och samhällsvetenskap mot 7-9, 240 hp, inriktning mot gymnasiet 300 hp
- Matematik, naturvetenskap och teknik mot 7-9 270-300 hp, inriktning mot gymnasiet 300 hp
- Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) 90 hp, tre VFU-perioder
- Utländska lärares vidareutbildning (ULV), individuell studieplan om högst 120 hp

VFU-avtal

Danderyds kommun har två VFU-avtal. Ett samverkansavtal undertecknat av länets sju lärosäten och övriga kommuner samt ett klusteravtal tecknat mellan Stockholms universitet och Danderyds kommun.

-Samverkansavtalet innebär att Danderyds kommun i samverkan med de sju lärosätena och övriga kommuner i Storstockholm tar emot studenter. Samtliga kommunala och fristående skolor och förskolor ingår i detta avtal.

-Klusteravtalet med Stockholms universitet är ett specifikt avtal och omfattar tre kommunala förskoleenheter, sex kommunala grundskolor och ett kommunalt gymnasium.

Följande skolor och förskolor ingår under läsåret 2022-2023

Danderyds gymnasium
Fribergaskolan åk 7-9
Mörbyskolan åk 7-9
Enebybergs skola åk F-6
Kevingeskolan åk F-6
Kyrk- och Balderskolan åk F-6
Stocksundsskolan åk F-6
Altorps förskola
Hildingavägens förskola
Nora Herrgårds förskola
Skogsläntans förskola
Trappgränds Montessoriförskola
Rosenvägens förskola

Ersättning

Kommunens modell för hur ersättningen från universiteten fördelas vidare i organisationen beskrivs i *Anvisningar – Ersättning i samband med handledning av verksamhetsförlagd utbildning*.

Mål

Danderyd kommuns vision är ”att kommunen ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Danderyd möter invånarnas behov genom hela livet. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunens utveckling kännetecknas av engagemang och delaktighet.”

För uppdraget med VFU och det nya klusteravtalet med Stockholms universitet är det långsiktiga målet att stärka lärar- och förskollärarytbildningens kvalitet genom professionsanknytning, bidra till lärarens och förskollärarens kompetensutveckling och skolans och förskolans verksamhetsutveckling. Att öka antalet lärar- och förskollärestudenter i Danderyds kommun och att också därigenom öka möjligheterna att rekrytera nya lärare och förskollärare.

Styrsystem

Danderyd kommuns centrala VFU-samordnare har i uppdrag av bildningsdirektören att bygga upp och förvalta klusterorganisationen under uppbyggnadsfasen och framgent med start hösten 2020 och rapporterar till Bildningsförvaltningens ledningsgrupp. I bildningsförvaltningens ledningsgrupp ingår verksamhetscheferna för förskola, grund- och gymnasieskola samt administrativ chef.

Danderyds tidigare modell med en lokal samordnare för VFU per enhet ligger kvar som en del av Stockholm universitets klusterorganisation. Ofta är det rektor eller biträdande rektor som har uppdraget. Den gemensamma samordningen för studentplaceringar och kontakt med Stockholms universitet ligger också fortsatt kvar på Bildningskontoret. Under uppbyggnaden i Danderyds kommun kommer vi också att få stöd i arbetet

med implementeringen av klustermodellen av en resurs från Stockholms universitet.

Bildningsförvaltningens ledningsgrupp

Central VFU-samordnare och
rektorsrepresentanter

Lokala VFU-samordnare och handledare

Gemensamma rutiner

VFU-samordnarens roll

- Samordnar studentplaceringar på kommunal nivå utifrån avtalade lärosätens behov efter överenskommelse med respektive skola och förskolas VFU-ansvariga.
- Utvecklar innehåll och organisation kring handledar- och studentseminarier i samverkan med Stockholms universitet.
- Omvärldsbevakar VFU och frågor kring lärar- och förskollärarytbildningarna.
- Samverkar med Stockholm universitets representant för klusterverksamheten i Danderyd.
- Vid behov ordna om- och akutplaceringar.
- Samverkan med lärosäten inom avtal och VFU-sekretariatet vid Stockholms universitet.
- Ansvarar för övergripande information till enheternas VFU-ansvariga.
- Ansvarar för faktureringen till lärosätena och utbetalningarna till respektive enhet i samverkan med Bildningsförvaltningens controller med ansvar för förskola och skola.
- Deltar i nätverk på regional nivå.

Handledarens roll

Handledaren ska vara behörig för ämne och skolform. Det är önskvärt att handledaren genomför handledarkursen. Kursen omfattar 7,5 hp. Det finns också fördjupningskurser för dem som tidigare genomfört grundkursen.

VFU-handledaren ska

- Vara väl förtrogen med VFU-kursens förväntade studieresultat för att tillsammans med studenten kunna planera VFU-perioden på bästa sätt.

- Ta del av studentens dokumentation i den digitala VFU-portföljen, men framför allt ska handledaren vara en reflektionspartner som handleder och stödjer studenten.
- Ansvarar för att vid VFU-kursens slut skriva ett utlåtande i förhållande till kursens förväntade resultat i en digital VFU-rapport som finns i VFU-portföljen. I VFU-rapporten lämnar handledaren ett underlag om studentens prestationer under praktiken. VFU-rapporten är ett av flera underlag som examinatorn vid Stockholms universitet tittar på vid examination av kursen.

Studentens roll

Kontaktar VFU-handledaren omgående efter att VFU-placeringen är publicerad i VFU-portalen för planering av praktikperioden.

Klädsel under VFU

Eftersom VFU utförs på en arbetsplats utanför lärosätena är det arbetsgivarens regler som gäller.

Närvaro

VFU-perioden omfattar heltid och studenter följer handledarens arbetstider. Studenter deltar i olika typer av arbetsplatsträffar som ex arbetslagsmöten, föräldramöten och andra på enheten förekommande aktiviteter som ligger utanför tid i barngrupp och klassrum.

Sekretess

Sekretess är ett förbud att röja uppgifter och är en inskränkning i den svenska offentlighetsprincipen. De känsliga uppgifter som personal i skolan, förskolan och fritidshemmen tar del av i sitt arbete skyddas av bestämmelser i sekretesslagen SFS:2009:400. Studenter i Danderyds kommun undertecknar en sekretessförbindelse och lämnar denna till enhetens lokala VFU-samordnare.

Registerutdrag från polisen

Studenterna ska visa utdrag från belastningsregistret för den lokala VFU-samordnaren på sin praktikplats på första praktikdagen inför varje VFU-period.

Placering

Studenten har samma praktikplats under hela sin utbildning om det inte finns särskilda skäl för ett byte.

Fältstudier

Studenterna har möjlighet att besöka sin praktikplats 1-2 dagar per termin för observationer, sk fältstudier. Studenterna kontaktar sin lokala handledare för att planera dessa besök. Ingen handledning ingår i fältstudierna. Under pandemin kan det finnas möjligheter att genomföra fältstudierna digitalt, exempelvis via Teams.

Särskilda skäl att byta VFU-plaering

Om en student av särskilda skäl önskar byta sin praktikplats på en förskola, skola eller fritidshem ska studenten i första hand kontakta verksamhetens VFU-ansvariga och i andra hand kommunens centrala VFU-samordnare. Om situationen inte går att lösa lokalt så informerar den lokala VFU-samordnaren skolledningen och kommunens VFU-samordnare som kontaktar lärosätet för en lösning.

Handledare som behöver byta student

Situationen bör i första hand lösas med hjälp av samtal med studenten. Om det inte fungerar bör handledaren vända sig till den lokala VFU-samordnaren eller till VFU-läraren på lärosätet.

Handledare som blir sjuk eller avslutar sin tjänst

En handledare som avslutar sin tjänst eller blir sjuk kontaktar den lokala VFU-samordnaren på enheten, som sedan ansvarar för att en ersättare kliver in på uppdraget.

Handledarutbildning

Danderyds kommun kommer att erbjuda handledarkursen om 7,5 hp för aktiva handledare i kommunen som ännu inte genomfört denna i samverkan med Stockholms universitet. Utbildningen blir då en del av pedagogernas professionsutveckling i Danderyds kommun. Kursen genomförs nästa gång för lärare i grund- och gymnasieskola under höstterminen 2023

Försäkring vid skada under VFU

Som student vid ett svenskt universitet eller högskola är man försäkrad under VFU-perioderna på en arbetsplats godkänd av universitet och högskola.

Studieuppehåll

Studenter som behöver göra ett studieuppehåll ska meddela detta till den lokala VFU-samordnaren på enheten, sin handledare och sitt lärosäte så snart som möjligt.

Handledarseminarier

Kommunens centrala VFU-samordnare arrangerar, tillsammans med VFU-ansvariga och studierektorerna på de olika institutionerna vid Stockholms universitet, handledarseminarier. Dessa kommer att starta våren 2023 både för grund- och gymnasieskola och förskola.

Seminariernas innehåll ska stärka och stödja handledarna i deras profession och uppdrag inom VFU:n och skapa kopplingar till aktuell forskning.

Studentseminarier

De olika enheterna arrangerar studentseminarier lokalt. Innehållet ska syfta till att ge studenterna insyn i sitt kommande yrke och att göra kommunen attraktiv som arbetsgivare. Seminarier kan arrangeras i samverkan med kommunens HR-avdelning.

VFU-portfölj

Stockholm Universitets digitala VFU-portfölj är ett pedagogiskt verktyg under studenternas VFU-perioder. Studenter och handledare har tillgång till portföljverktyget.

VFU-sekretariatet ansvarar för VFU-portal- och portfölj och erbjuder visning och utbildning för denna digitalt.

VFU-sekretariat

VFU-sekretariatet på Studentavdelningen ansvarar för att studenterna får en lämplig placering för sin praktik. Detta sker i samarbete med kommunens centrala VFU-samordnare.

